

18.11.

5-Б (2 група)

укр.мова

Добровольська В.Е.

Тема

:

Мета: розкрити особливості такого мовного явища , як спрощення в групах приголосних та забезпечити їх засвоєння; розвивати навички правильного написання слів, в яких відбувається спрощення; визначати орфограму «Спрощення в групах приголосних»; розвивати увагу, пам'ять, логічне мислення, усне й писемне мовлення; удосконалювати навички роботи з підручником; виховувати любов до України, до звичаїв рідного народу.

Хід уроку

I. Організаційний момент. Забезпечення емоційної готовності учнів до уроку.

Нумо, діти, підведіться !

Всі приємно посміхніться.

Продзвенів уже дзвінок,

Починаємо урок !

II. Актуалізація опорних знань.

Бесіда за питаннями:

- Який розділ науки про мову вивчає звуки мовлення ?
- Скільки всього звуків в українській мові ?

- Що таке звук ?
- На які основні групи поділяються звуки мовлення ?

III. Оголошення теми, мети, завдань уроку.

IV. Мотивація навчальної діяльності.

Уявіть собі, що в абхазській мові 70 приголосних, а в гавайців – 7, в адигейців – 66.

- Скажіть, а скільки приголосних в українській мові ?

Отже, спрощення – це випадання середнього звука в групах приголосних.

V. Сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу.

1. Опрацювання теоретичного матеріалу. Робота з таблицею.

Для полегшення вимови в групах приголосних відбувається спрощення (один із звуків випадає) яке передається і на письмі:

-СТН- →	-СН-: совість-совісний
-СТЛ- →	-СЛ-: жалість-жалісливий
-ЗДН- →	-ЗН-: проїзд-проїзний
-ЖДН- →	-ЖН-: тиждень-тижневий
-СКН- →	-СН-: блиск-блиснути
-ЗКН- →	-ЗН-: блиск-близнути

2. Робота з підручником.

Виконання вправи

Вам потрібно від поданих іменників утворити прикметники. Назвати групи приголосних, у яких відбулося спрощення.

Зразок: масло -масний

Кількість, область, доблесть, піст, швидкість, тиждень, честь, радість, щастя, користь.

3. Робота зі словами-винятками (Вивчити)

- **Винятки:** зап'ястний, кістлявий, пестливий, хвастливий, шістнадцять, баластний, контрастний та інші.
- У словах *агентство, альпіністський, гігантський, диригентський, президентський, студентський, туристський* спрощення відбувається лише у **ВИМОВІ**.

4. Робота з лінгвістичним словником.

А тепер давайте з'ясуємо значення цих слів.

Контрастний – протилежний.

Баластний – зайвий.

Аванпостний – передовий військового посту.

Форпостний – передовий.

5. Словниковий диктант.

Запишіть слова, підкресліть орфограму «Спрощення в групах приголосних».

Швидкісний, пестливий, проїзний, хвастнути, шелесне, заздрісний, болісний, усний, цілісний, тижневик.

Фізкультхвилинка.

https://www.youtube.com/watch?v=XxbfeZORYsk&ab_channel=%D0%96%D0%B2%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%BA.%D0%9C%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA

VI. Закріплення знань, умінь і навичок.

1. Фразеологічний тренінг.

Поясніть значення фразеологізмів. Знайдіть слова , у яких відбулося спрощення.

- Народитися під щасливою зіркою.
- Триматися на чесному слові.
- Справляти сім неділь на тиждень.

2. Навчальний переклад.

Перекладіть словосполучення із російської мови українською. Підкресліть вивчену орфограму.

Шестнадцать лет –

Скоростной поезд –

Почетное звание –

Счастливая мама –

VII. Підведення підсумків уроку.

Бесіда за питаннями:

- Чому у словах відбувається спрощення ?
- У яких групах приголосних відбувається спрощення у вимові і на письмі?
- У яких словах спрощення не відбувається?

VIII. Домашнє завдання.

Перепишіть, вставляючи, де потрібно, пропущені букви. Відповідь обґрунтуйте.

1. Хочеш бути щас...ливим, то не будь лінивим.
2. Заздріс...ний від чужого щастя сохне.
3. Пташка маленька, та й та сер...це має.
4. Вчитися ніколи не піз...но.
5. Де слова масні, там пироги піс...ні.

